

**HÍVOM A CSALÁDOKAT,
HÁZASPÁROKAT, JEGYESEKET ÉS SZERELMESEKET,
A CSALÁDOKAT SZERETŐ SZERZETES- ÉS PAPTESTVÉREKET, ÉS
MINDENKIT, AKI A CSALÁD ÉS AZ ÉLET MELLETT ÁLL!**

Amikor a lányom bejelentette, hogy barátjával, akivel már nyolc éve együtt él, hajlandóak lennének összeházasodni, ha valaki állná a kellő méltósággal megrendezett esküvő költségeit – mesélte baráti társaságában egy magas beosztású hivatalnok –, azonnal vállaltam mindent, a szervezést, az ifjú pár lakásának felújítását, a költségeket, a lakodalmát. Sokba került, de megérte, mindenki azt mondta, hogy rég látott ilyen szép esküvőt. Jó két év múlva az ifjú férj, akinek jó állása volt, kapott külföldről egy ajánlatot még jobb állásra. A fiú menni akart, a lányom meg azt mondta, hogy most már igazán gyereket szeretne, de azt nem szeretné, hogy a gyereke külföldön szülessen, sőt ott nevelkedjen, ő nem megy külföldre. Elváltak.

Korunkat az egész földkerekségre kiterjedő mély és gyors változások jellemzik. Az emberi értelem és alkotó erő által létrehozott tudományos, műszaki és kulturális eredmények visszahatnak magára az emberre, egyéni és közösségi ítéleteire és vágyaira, gondolkodás- és cselekvésmódjára mind a dolgokkal, mind az emberekkel kapcsolatban. A társadalmi és kulturális átalakulás kihat a vallási életre is. (vö. GS 4.) Az antropológiai-kulturális változások következtében változott a társadalmi struktúrák befolyása az emberek érzelmi és családi életére. Az egyre növekvő individualizmus eltorzítja a családi kötelékek természetét, előtérbe helyezi az egyénnek azt az elgondolását, amely szerint saját vágyait követve építheti fel önmagát, az emberi kapcsolatokat pedig a háttérbe szorítja. Általános, az adott kultúrától független jelenség, hogy a fiatalok vonakodnak az érzelmi kapcsolatok terén végleges elköteleződéseket vállalni, gyakran választják inkább az elköteleződés nélküli együttélést, vagy megelégszenek kárászéletű alkalmi kapcsolatokkal. Ilyen körülmények között született gyermekeknek nehezen alakul ki identitásuk, ez aztán hozzájárul a társadalom további széteséséhez.

Mondjatok példákat azokra a változásokra, amelyek visszahatnak az emberre, ítéleteire és vágyaira, gondolkodás- és cselekvés módjára! Melyek ezek közül azok, amelyek pozitív, és melyek azok, amelyek negatív irányba mutatnak?

A család az örömök és próbatételek helye, az emberség első és legalapvetőbb iskolája. A mai kulturális és társadalmi válságot nem csak a család, hanem az egész emberiség megszenvedi. Észre kell vennünk azonban, hogy épp a családok képesek a szeretet erejével gyógyítani a válság okozta sebeket, erősíteni az emberi kapcsolatokat, nevelni a gyerekeket, gondozni a rászorultakat, segíteni a generációk közötti együttműködést, legyőzni az anyagias gondolkodást, ellentmondani az individualizmusnak. Még ha sérült is egy család, ha képes szeretni, képes lesz szeretetre tanítani másokat, családon belül és kívül is.

Az anyagi és gazdasági helyzet segítheti a család növekedését és kibontakozását, de gátolhatja is virágzását, egységét és összetartozását. A szűkös anyagiak kizárhatják a családokat az oktatásból, a kulturális életből és a tevékeny társadalmi életből. Gyakran okoznak gondot a családoknak a munkával kapcsolatos problémák. Hiába szeretnének a szülők minél több időt együtt tölteni gyerekeikkel, ha mindkettőjüknek dolgozniuk kell, kénytelenek a gyerekeket bölcsődébe, óvodába, egész napos iskolába küldeni, a kevés otthon töltött időben pedig nem foglalkozhatnak egymással, mert egymás mellett a házi munkát kell elvégezniük. Azt pedig, hogy ezek az intézmények a szülők kívánsága szerinti szellemben neveljék a gyerekeket, pluralista, multikulturális világunkban gyakorlatilag alig lehet megvalósítani. A munka világában nem annyira a személy érdekét tartják szem előtt, hanem a termelékenység növekedését, a gazdasági hasznot.

Egész gyorsan változó világunk számára már nem az emberi személy a fontos, hanem a gazdaság növekedése, a haszon, a profit. A keresztény ember a maga egyediségét mint Isten eredeti, teremtő tervét akarja megvalósítani, cselekedeteit és magatartását összhangba akarja hozni hitével. A körülmények által rákényszerített, adottságaival, belső meggyőződésével ellenkező életmód személyiségének, identitásának torzulásához vezet.

Soroljatok fel olyan intézkedéseket, amelyek ugyan látszólag „családbarátok”, valójában azonban a munka világában a profit növelését szolgálják! Milyen szerepe lehet ilyen esetekben a közösségnek és a nagyszülőknek?

„Most, amikor a világ a korlátok nélküli »szabadság« kínálta örömeiket gátlástalanul kiélvezi, kezdjük csak megérteni, milyen szomorú is ez a világ. A tiltott élvezetek csillogása abban a pillanatban elhalványul, amint

már nem tiltottak. Hiába próbálják újra meg újra fényesíteni ezeket, kiderül, hogy fényük valójában véges. Az ember azonban a végtelenre szomjas.” (J. Ratzinger, 1989) Korunkban eluralkodott a mindent az anyagiaknak alárendelő szemlélet, az individualizmus és a hedonizmus, ezért az ember nehezen kap választ léte értelmét és célját kutató, identitását kereső kérdéseire. A választ Krisztus adja, amikor „az Atya és az Ő szeretete misztériumának kinyilatkoztatásával az embert is teljesen feltárja az embernek, és megmutatja neki magasztos hivatását”. (GS 22) Ennek fényében fedezhetjük fel Isten ránk vonatkozó terve és a házasság és a keresztény család nagy értékei közötti összhangot és találhatjuk meg identitásunkat.

A mai világ szemében értelmetlen vállalkozásnak tűnhet az önzetlenség, a mindent, magunkat is a másoknak ajándékozása, a teljes és felbonthatatlan egységre való törekvés. Aki azonban Krisztusra tekint, aki őrá hallgat, az bátran megkockáztatja ezt az értelmetlenséget. A hamis csillogású világ ugyan igyekszik nevetségessé tenni a hűséget, az áldozatot és a lemondást, az örökké tartó szeretetet, az embert azonban, a mai világban élő embert is, vonzza és lenyűgözi a hiteles, teherbíró, gyümölcsöző, és örök szeretet. Az ember akkor is, amikor a pillanat gyönyörét hajszolja, az igazi szeretetről álmodik, miközben a testi gyönyör után fut, vágyik a teljes odaadásra. „A teremtés kezdetén azonban Isten férfivá és nővé alkotta őket. Ezért az ember elhagyja apját és anyját, a feleségéhez ragaszkodik, és a kettő egy testté lesz. Így már nem ketten vannak, hanem egy test.” (Mk 10, 6-8)

Mi segít abban, hogy gyerekeitekben helyes identitást tudjatok kialakítani? Hogyan tudjátok nekik megmutatni, hogy mi a szabadság és a szabadosság közötti különbség? Hogyan tudjátok gyerekeiteket megóvni a médiából áradó házasság- és családelles propaganda befolyásától?

„Isten egyesíti az egymást szerető férfi és nő szívét, egyesíti őket felbonthatatlan egységben. Ez azt jelenti, hogy a házasság célja nem csak az, hogy mindig együtt éljenek, hanem hogy mindig szeressék egymást. Jézus így állítja helyre az eredeti és eredetet adó rendet. ... Egyedül Jézus ingyenes, húsvéti szeretete örültségének fényében válik érthetővé az egyetlen és halálig tartó házastársi szeretet ingyenességének örültsége.” (Ferenc pápa homíliája a szinódust megnyitó szentmisén, 2015. okt. 4.)

Mondd, megkérdezted a lányodat – szólalt meg egy kis csend után a baráti társaság egyik férfi tagja –, vagy akár a barátját akkor, amikor bejelentették, hogy „hajlandók” összeházasodni, hogy eddig miért nem, és most miért igen? Nem – válaszolta a magas beosztású hivatalnok –, a mai fiatalok önállóak, nem szeretik, ha a döntéseik mögötti indokokat firtatják. Ők így látták jónak, és minthogy eddig jól megvoltak, nem volt okom feltételezni, hogy nyolc évi együttélés után egyszer csak megunják egymást. Nem arról volt szó – kérdezte a társaság egy nő tagja –, hogy ti, a szülők mindig is szerettétek volna, ha összeházasodnak, ők viszont sajnálták rá a pénzt? Aztán rájöttek, hogy ha „valaki” állja a költségeket – és ki más állhatta volna, mint ti –, akkor ez egy új szint vihet a talán mégis szürkülő kapcsolatukba. Bizony – vette át a szót a hivatalnok felesége –, én mindig is tudtam, hogy a lányom vágyik valami komoly, igazi kapcsolatra, de nem volt biztos abban, hogy a barátja az „igazi”, ezért nem mert véglegesen elköteleződni. A fiúnak meg jó és kényelmes volt ez így. Az idő ment, a lányom azt gondolta, hogy ha ez a kapcsolat megszakad, akkor ő hoppon marad; ha viszont összeházasodnak, stabilizálódik kapcsolatuk. Döntött, összeházasodtak, de arra nem számított, hogy számára a fiúból lett férj már nem lesz olyan fontos, hogy vele akár külföldre is elmenjen. Elváltak, így aztán tényleg hoppon maradt. Tudjátok, én azt gondolom – szólt közbe a társaság egy idősebb tagja –, hogy a világban zajló gyors változások miatt ránk telepedett az ideiglenesség kultusza. Minden változik, és abban a tévhitben élünk, hogy ami új, az jobb annál, mint ami már tegnap is megvolt. De mert minden változik, az új is hamar elavul, így az ideiglenes tárgyak, eszmék, kapcsolatok bűvöletében élünk. Pedig csak az állandóság adhat megnyugvást, az állandó és megbízható kapcsolat, a stabil és érett identitás, a gyökerekre épülő bizalom. A megállapodott emberek, családok és házaspárok arra vannak hivatva, hogy életükkel tanúskodjanak arról az örömről, amelyet csak az állandóság kultusza adhat.

Bíró László
az MKPK családreferens püspöke
a Magyar Katolikus Családegylet elnöke